

*Me ütlesime lõpus kõik välja selle mõtte, et soovime selliseid kokkusaamisi ja mitte tingimata samas koosseisus, et ei kujuneks klubi.
(Üks osalejatest)*

Kokkuvõttele on allpool lisatud osalejate nimekiri (lisa 1) ja Euroopa tasandil kokku lepitud võtmepädevuste raamistik (lisa 2).

	HEA KODANIKU PÄDEVUSED	ÕPIRINGID	ÜHTNE TEABERUUM
Põhiliselt arutatu	Organisatsioonid tutvustasid oma tegevusi ja püüdsid lahti mõtestada, milliseid kodanikupädevusi nad arendavad. Toodi välja Euroopa võtmepädevuste raamistik (vt allpool lisa 2) kui tervikliku kodaniku arengu alus.	Kuna KODAR näeb ette õpiringide käivitamist uute sihtgruppide (seni vähemaktiivsete kodanike) kaasamiseks, mõeldi nõ kodanikuhariduslike õpiringide olemuse üle.	Arutelu toimus kahel suunal: <ul style="list-style-type: none"> • Milline peaks olema digitaalne teaberuum (mida ka KODAR ette näeb) • Aga kõneldi ka ühtselt nõ reaalsest teaberuumist ehk võrgustiku toimimisest.
Milles oldi ühel nõul	Skau did töid välja kuus inimeseks olemise tahku: füüsiline, sotsiaalne, emotsionaalne, intellektuaalne, iseloom, vaim, lisaks ühiskond ja keskkond. Veel võimalik pädevuste liigitus (nt mille poolest eristatakse head kodanikke töökohal): kriitiline mõtlemine, proaktiivsus, moraalne vormisolek, eesmärgile suunatus, avatus. Hea mõte oleks kaardistada hetkel kodanikuhariduses tegutsevad organisatsioonid ja vaadata, milliseid kodanikupädevusi nad katavad. Ning leida, millised on nn valged laigud, millega ükski vabaühendus veel ei tegele.	Õpiringi iseloomustab: <ul style="list-style-type: none"> • Vaba tahe – osalejad moodustavad ringe oma huvi alusel • Spontaansus (mis muudab meetodika üsna keeruliseks kontrollida) • Õpiringis on oluline inimeste omavaheline koostöö ja ühtehoidmine. • Õpiringi juht on ettevõtmise eestvedaja, kes seob tegevuskava ja varjatud õppe. • Õpiringi juhendaja on nõ praktiline abiline. • Õpiringil võiks olla mõju kohalikule kogukonnale. Ministeeriumi esindajad said mitmeid nõuandeid, kuidas õpiringide lähteülesannet seada. See lubati ka konsulteerimiseks saata.	Ideid digitaalseks teaberuumiks <ul style="list-style-type: none"> • Portaali nn tegijatele (mitte kodanikule) • Organisatsioonide andmebaas (tuues ära koolitajad, sihtrühmad, koolitusmaterjalid) • Pigem foorum aruteluks kui list, mis e-postkasti risustaks • Võiks motiveerida üksteist tegevustega kursis hoida • Aitab kodanikuharidust mõtestada Ideid võrgustikule <ul style="list-style-type: none"> • Kodanikupädevuste täpsustamine • Meta-õpiring valdkonnas tegutsejatele • Pilootprojektide paljundus

	HEA KODANIKU PÄDEVUSED	ÕPIRINGID	ÜHTNE TEABERUUM
Millised küsimused jäid õhku	<ul style="list-style-type: none"> Kas üldse on vaja mõistet nii rangelt defineerida? Kui oluliselt see meid edasi aitab? 	<ul style="list-style-type: none"> Kuidas mõõta kodanikuharidusliku õpiringi mõju? Ehk ei peaks seda üldse nimetama õpiringiks (äkki peletab eemale)? Mis see nimetus peaks olema? 	<ul style="list-style-type: none"> Kui on olemas ühtne digitaalne teaberuum, kes seda uuendama hakkab? Kuidas panna see ühendustele endale kohustuseks?
Peamised järeldused Elinalt ja tema järgmised sammud	<p>Puudub ühtne alus kodanikupädevuste väljatoomiseks, mis oleks kõigile üheselt arusaadav, vastuvõetav ja oma igapäevategevusse mõtestatav. Vajalik oleks kaasata mõningaid teadusliku taustaga eksperte, et nende abiga pädevusi kaardistada (võttes aluseks juba arutatu).</p>	<p>Õpiringide metoodika selgitus ilmselt ringkonniti erinev (vrld ka SA Archimedese konkursikuulutust).</p> <p>Ministeerium saab omalt poolt lähteülesandes täpsustada, mida õpiringide all mõeldakse või et lähteülesandes õpiringide metoodikat kirjeldataks.</p> <p>EMSL võiks omalt proovida mõned kodanikuhariduslikud õpiringid läbi viia.</p>	<p>Kuna see oli kõige viimane arutelupunkt, jäi see kõige kesisemalt käsitletuks ning vajab seetõttu lisatähelepanu.</p> <p>Ilmselt ei ole mõttekas uue portaali loomine, vaid tuleb üle vaadata senitoimivad võimalused.</p>

LISA 1 – OSALEJAD

NIMI	ORGANISATSIOON	E-POST
1. Heleriin Jõesalu	Kodukant	heleriin@kodukant.ee
2. Juta Jõgi	Õpiringide Selts	juta.jogi@hotmail.com
3. Jüri Ehandi	Eesti Skautide Ühing	peaskaut@skaut.ee
4. Kaie Toobal	Kodukant	kodukant@kodukant.ee
5. Maire Sander	Vabaharidusliit	maire.sander@vabaharidus.ee
6. Reet Valgmaa	Avatud Hariduse Liit	reet.valgmaa@gmail.com
7. Sigrid Solnik	Väitlusselts	sigrid.solnik@debate.ee
8. Tiina Jääger	Vabaharidusliit	tiina.jaager@vabaharidus.ee
9. Aveli Ainsalu	Siseministeerium	Aveli.ainsalu@siseministeerium.ee
10. Marten Lauri	Siseministeerium	Marten.Lauri@siseministeerium.ee
11. Rasmus Pedanik	Siseministeerium	Rasmus.Pedanik@siseministeerium.ee
12. Elina Kivinukk	EMSL	elina@ngo.ee

LISA 2

Üleeuroopalises elukestva õppe võtmevärduste raamistikus on võtmevärdusi kaheksa:

